

URL: <https://cutt.ly/rviHdXM>

3. Москалюк В. Договір про сурогатне материнство. *Нотаріат для Вас*. 2006. № 12(86). С. 69-71.

4. Вустенко В.В. Сурогатне материнство: правовий та морально-етичний аспекти. *Газета «Новини медицини та фармації»*. 2007. URL: <http://www.mif-ua.com/archive/article/4100>

УДК 342.95(043.2)

Іванчук Г.М., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Ямненко Т.М., д.ю.н., доцент

ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦЯ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Основною формою захисту іноземних громадян в Україні є визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

В Україні правовий статус біженців регулюється Законом України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». Він встановлює порядок регулювання суспільних відносин у сфері визнання біженців, осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, втрати та позбавлення цього статусу, а також визначає правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового та тимчасового захисту в Україні.

Біженцем є особа, яка не є громадянином України і в силу законних занепокоєнь може бути жертвою переслідування на основі раси, релігії, національності, громадянства, соціальної групи чи політичної думки, перебуває за межами країни громадянства і не може користуватися захистом чи не побоюється отримати цей захист, або не має громадянства (підданство) і перебуває за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може або не бажає до неї повернутися.

Водночас важливу роль відіграють Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII [1].

Стаття 15 вищезазначеного Закону підкреслює, що особа, яку визнають біженцем, має ті самі права, що і громадяни України, оскільки права є суспільною цінністю і водночас великою користю та винаходом людства.

Таким чином, іноземець або особа без громадянства визнається в Україні біженцем або особою, яка потребує подальшого захисту, і

вважається резидентом України з моменту прийняття рішення про визнання біженцем або законним проживанням в Україні.

Особи, переміщені всередині країни, – це люди чи групи людей, які були вимушені покинути свої домівки, щоб урятуватись від збройних конфліктів, проявів насилля або масових порушень прав людини. Також до них варто віднести осіб, які потерпіли від стихійного лиха чи техногенних катастроф. Аналізуючи конституційно-правовий статус вимушених переселенців, варто проаналізувати додаткові права й гарантії, які були надані їм унаслідок нещодавньої еволюції нормативно-правової бази.

У ч. 1 ст. 9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» закріплено перелік прав переселенців, серед яких виділимо такі:

1) створення належних умов для їх постійного чи тимчасового проживання;

2) забезпечення органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права можливості безоплатного тимчасового проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) протягом 6 місяців із моменту взяття на облік внутрішньо переміщеної особи; для багатодітних сімей, інвалідів, осіб похилого віку цей термін може бути продовжено;

3) забезпечення лікарськими засобами у випадках і в порядку, визначених законодавством;

4) надання необхідної медичної допомоги в державних і комунальних закладах охорони здоров'я;

5) улаштування дітей у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади;

б) інші права, визначені Конституцією й законами України [2].

Таким чином, конституційно-правовий статус вимушених переселенців на сьогодні можна охарактеризувати як наявність таких особливостей і відмінностей від конституційно-правового статусу інших громадян України:

1) вирішення питань, пов'язаних із забезпеченням місця проживання для вимушених переселенців;

2) надання медичної допомоги вимушеним переселенцям;

3) соціальне забезпечення дітей вимушених переселенців у питаннях освіти й науки;

4) надання вимушеним переселенцям усього комплексу соціальних та адміністративних послуг державними органами у встановленому законом порядку щодо будь-яких питань, які стосуються їхніх прав та інтересів;

5) сприяння поверненню вимушених переселенців до місця проживання згідно з державною реєстрацією;

б) надання соціальних виплат і соціальної допомоги [3].

Отже, питання конституційно правового статусу біженців і внутрішньо переміщених осіб тривалий час залишатиметься актуальним. Особливість конституційно-правового статусу обох категорій осіб полягає в тому, що зазначені категорії осіб були змушені покинути свої місця проживання для уникнення негативних наслідків ситуації у своїх державах. Здійснений аналіз свідчить про те, що діяльність держави в цьому напрямі ведеться, і конституційно-правові статуси таких категорій осіб відрізняються від інших громадян України, іноземців чи осіб без громадянства. Насамперед державою надано додаткові права й гарантії, покликані полегшити процес зміни місця проживання та отримання такого соціального забезпечення, яке могло б хоч частково компенсувати всі незручності, що виникли.

Література

1. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 № 1207-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>

2. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

3. Лісова Ю. Правова допомога внутрішньо переміщеним особам. Національна практика. Приклади правових консультацій. *Практ. посіб. / відп. ред. С. Марущенко; вступ. слова: А. Вишневський, Г. Христова*. Київ: Логос, 2017. 110 с.

УДК 347.4(043.2)

Каверіна В.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Падун Р.В., к.ю.н.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПОВІТРЯНИМ ТРАНСПОРТОМ

Економіку будь-якої держави важко уявити без транспортних послуг. У всіх країнах світу транспорт є однією із важливих галузей народного господарства та складовою частиною людських стосунків. Сам процес перевезень не виробляє нового продукту, але виступає як сполучна ланка